

GIÁO DỤC KHAI PHÓNG LÀ GÌ?

MỤC LỤC

GIỚI THIỆU	2
GIÁO DỤC KHAI PHÓNG VÀ NỀN DÂN CHỦ	2
GIÁO DỤC KHAI PHÓNG LÀ GÌ VÀ KHÔNG LÀ GÌ?	4
SỰ XUẤT SẮC TOÀN DIỆN	6
HÌNH HÀI CỦA GIÁO DỤC KHAI PHÓNG	9
THÁCH THỨC ĐẶT RA	15

GIỚI THIỆU

Giáo dục khai phóng là gì? Đây chắc hẳn là một câu hỏi rất khó trả lời đối với bất cứ ai mới bắt đầu tìm hiểu nó.

Theo Hiệp hội các trường cao đẳng và đại học Hoa Kỳ, giáo dục khai phóng là một truyền thống sống động, chính nhờ tính linh hoạt và khả năng thích nghi đã góp phần tạo nên sức sống liên tục và sự phù hợp. Đáp lại trực tiếp những thách thức của thời gian – những thách thức tấn công vào trái tim của dân chủ chúng ta – Tài liệu này *trình bày một tầm nhìn đầy tham vọng của giáo dục khai phóng là tập trung vào tiềm năng phục vụ tất cả sinh viên và đổi mới nền dân chủ của chúng ta*. Việc thực hiện tầm nhìn này sẽ đòi hỏi một nỗ lực quyết tâm để tập hợp cộng đồng giáo dục đại học theo hướng khai phóng và đưa giáo dục khai phóng vào không gian công cộng. Nó cũng sẽ đòi hỏi sự cam kết đổi mới và bền bỉ đối với các mục đích công dân và dân chủ của giáo dục bậc cao. Hơn nữa, cần phải làm cho công bằng trở thành trọng tâm xuyên suốt của cải cách và đổi mới giáo dục và đảm bảo rằng các trường đại học, cao đẳng là những nơi của sự chào đón và thuộc về. Và, cần phải giải quyết vấn đề về khả năng chi trả phù hợp.

Sứ mệnh của Hiệp hội các trường cao đẳng và đại học Hoa Kỳ là thúc đẩy sức sống và vị thế xã hội của giáo dục khai phóng bằng cách làm cho chất lượng và công bằng trở thành nền tảng cho sự xuất sắc trong giáo dục đại học phục vụ cho nền dân chủ. Tài liệu này thể hiện tầm nhìn của giáo dục khai phóng, làm nổi bật phần công việc của chúng tôi với các cơ sở thành viên thuộc mọi loại hình và quy mô trong hệ thống giáo dục đại học, cũng chính là nhiệm vụ mà chúng tôi cùng nhau theo đuổi.

GIÁO DỤC KHAI PHÓNG VÀ NỀN DÂN CHỦ

Giáo dục khai phóng là hình thức giáo dục phù hợp với nền dân chủ.

Dân chủ không tự duy trì; đúng hơn, nó phụ thuộc vào sự gắn kết bền vững của một dân tộc tự do, thống nhất trong cam kết của họ với các nguyên tắc cơ bản mà nó nhằm bảo tồn và phát triển như công bằng, tự do, phẩm giá con người, bình đẳng của con người. Nhiệm vụ của một nền giáo dục gắn

liền với nền dân chủ không chỉ đơn giản là giúp học sinh đạt được kiến thức và kỹ năng, mà còn để hình thành những thói quen của trái tim và trí óc giúp giải phóng bản thân và giúp họ trang bị – loại bỏ điều gì đó, sự tham gia của công dân và tạo ra một xã hội công bằng và hoà nhập hơn.

Tại Hoa Kỳ, các văn kiện nền móng đã được tạo ra và sửa đổi theo thời gian để làm rõ và mở rộng các lý tưởng dân chủ. Cuộc vật lộn để sống theo những lý tưởng đó đã tiếp tục khi những lần ranh được đánh dấu bởi các phe phái khác nhau bắt nguồn từ chủng tộc hoặc dân tộc hoặc tôn giáo hoặc một số dạng căn tính khác được vẽ ra, làm cho đậm nét, xóa đi hay vẽ lại theo một chu trình vốn rất phổ biến trong các xã hội đa nguyên. Tuy nhiên, ngày nay, một chủ nghĩa bè phái mới của Mỹ đã xuất hiện ở trung tâm của chính quá trình dân chủ: nơi mà việc liên kết đảng trước đây dựa trên sự chấp nhận tạm thời một triết lý chính trị rộng rãi và các ý tưởng chính sách xuất phát từ đó, thì các đảng chính trị giờ đây lại thao túng lòng trung thành tốt đẹp ấy. Không quan tâm đến lập luận có lý, khinh bỉ sự thật và các quan điểm bất đồng, dị ứng với sự thỏa hiệp, nền chính trị mới này diễn ra đồng thời như chiến tranh giữa các giai đoạn và cảnh tượng trên các phương tiện truyền thông và lưu thông thông tin sai lệch và bất nhã.

Trong khi đó, *mối quan hệ khăng khít giữa giáo dục khai phóng và nền dân chủ giúp nâng cao tầm quan trọng và đầu tư vào giáo dục khai phóng với sức mạnh tái tạo*. Ví dụ, đối mặt với sự phân cực chính trị và văn hóa, giáo dục khai phóng có thể đưa ra một mô hình hợp tác giải quyết vấn đề thể hiện giá trị của chuyên môn được áp dụng trong việc phục vụ cộng đồng. Vào thời điểm mà độc thoại gián đoạn thịnh hành như một phương thức chủ đạo của diễn ngôn dân sự và chính trị, giáo dục khai phóng có thể nuôi dưỡng những quan điểm cho phép đối thoại hiệu quả và tranh biện dân chủ, chẳng hạn như tôn trọng và cởi mở giữa các nền văn hóa, và chú ý đến những gì được nói bên cạnh ai đang nói nó. Trong thời đại “hậu sự thật”, giáo dục khai phóng có thể nhấn mạnh đến lý luận dựa trên bằng chứng.

Vai trò của giáo dục khai phóng trong việc củng cố nền dân chủ không chỉ giới hạn ở những cách thức can thiệp vào văn hóa dân chủ đương đại được đề xuất ở trên – khôi phục sự lễ độ, thúc đẩy đối thoại giữa những khác biệt, chống lại chủ nghĩa phản trí thức. Trong một xã hội được đánh dấu bởi sự phân biệt sâu sắc và dai dẳng dựa trên chủng tộc, dân tộc và tình trạng kinh

tế xã hội, *giáo dục khai phóng mang lại những phương tiện tốt nhất để đến đích dân chủ về tiếp cận đại chúng với cơ hội, và giữ được lời hứa về cơ động xã hội.*

Nói một cách đơn giản, nếu kết quả đầu ra của một nền giáo dục khai phóng tương ứng với những năng lực cần thiết để có tinh thần công dân tích cực và đạt được thành công ở nơi làm việc ngày nay và mai sau – và các nhà giáo dục cũng như người sử dụng lao động đều đồng ý như thế – thì giáo dục khai phóng có thể giải phóng tiềm năng của những người thuộc dạng nguy cơ bị loại khỏi sự tham gia đầy đủ vào đời sống công dân và kinh tế.

GIÁO DỤC KHAI PHÓNG LÀ GÌ VÀ KHÔNG LÀ GÌ?

Từ “liberal” (“tự do”, được dịch ra từ Hán-Việt là “khai phóng”) trong thuật ngữ “liberal education” đôi khi bị hiểu lầm là để chỉ nền chính trị Hoa Kỳ đương đại. Đây có thể là một sự nhầm lẫn rất có vấn đề tại thời điểm phân cực chính trị và văn hóa không ngừng. Trên thực tế, giống như từ “liberation” (giải phóng), nó bắt nguồn từ “liber” trong tiếng Latinh được dùng để chỉ một người tự do. ***Một nền giáo dục khai phóng là một nền giáo dục hướng tới sự tự do trong đó tâm trí được giải phóng*** để tìm kiếm sự thật mà không bị cản trở bởi những giáo điều, ý thức hệ hoặc những quan niệm định kiến. Một người được giáo dục khai phóng có thể tự suy nghĩ cho chính mình, vừa có tư tưởng rộng rãi, vừa cởi mở, và do đó, ít bị thao túng hoặc định kiến hơn.

Đối lập với giáo dục khai phóng không phải là giáo dục bảo thủ mà là giáo dục phi đạo đức – dạy dỗ, học vẹt và thuần túy công cụ, truyền tải một hệ thống tư tưởng khép kín không nghi ngờ. ***Nếu có, về phương diện chính trị, dù là nền giáo dục khai phóng hay nền giáo dục bảo thủ, đều phản đối một nền giáo dục hẹp hòi.*** Trong khi giáo dục khai phóng phù hợp với dân chủ, các hình thức giáo dục phi đạo đức phù hợp với chủ nghĩa độc đoán và toàn trị, chế độ chuyên quyền và thần quyền, và các hệ thống chính quyền khác dựa trên sự tuân phục và hạn chế quyền tự do suy nghĩ hoặc hành vi, không khuyến khích sự tham gia của công dân và nghiêm cấm hoặc nghiêm khắc hạn chế khả năng tự quản.

Mối quan hệ của giáo dục khai phóng với các ngành học cụ thể và các thiết lập thể chế cũng là một nguồn gốc của sự nhầm lẫn tiềm ẩn. Trong khi một chương trình giáo dục các biệt nghệ khai phóng cũng có thể là một chương trình giáo dục khai phóng, và trong khi một trường khai phóng (liberal arts college) có thể cung cấp một bối cảnh khuôn viên thuận lợi, giáo dục khai phóng không chỉ giới hạn trong cả hai thứ đó. Các môn học và ngành học cấu thành nghệ thuật khai phóng đóng vai trò là nền tảng hiệu quả cao cho một nền giáo dục khai phóng, nhưng cũng có thể là các lĩnh vực STEM và hầu hết các chương trình chuyên nghiệp. Điều phân biệt giáo dục khai phóng là tinh thần mà học sinh tham gia vào các chuyên ngành và mục đích giáo dục bao quát hướng tới mà sự tham gia đó được tổ chức. ***Giáo dục khai phóng có mặt tại tất cả các loại hình trường học, bất kể kích cỡ như thế nào.***

Thông qua các môn học trong giáo dục tổng quát và các chuyên ngành, một chương trình giảng dạy đại học vững chắc sẽ cung cấp kiến thức về văn hóa loài người, thế giới vật chất và tự nhiên. Điều quan trọng đối với giáo dục khai phóng là phải chú trọng gắn kết với những “câu hỏi lớn” khi học các môn học, vừa hiện đại vừa lâu dài. Học sinh cũng phát triển các kỹ năng trí tuệ và thực hành – tìm hiểu và phân tích; tư duy phản biện và sáng tạo; giao tiếp bằng văn bản và nói năng; làm việc nhóm và giải quyết vấn đề; kiến thức về định lượng, thông tin, khoa học và công nghệ. Điều quan trọng đối với giáo dục khai phóng là những kỹ năng này được thực hành rộng rãi, xuyên suốt chương trình học, trong bối cảnh các vấn đề, dự án và tiêu chuẩn về hiệu suất ngày càng thách thức hơn. Thông qua sự tham gia tích cực với các cộng đồng đa dạng và những thách thức trong thế giới thực, giáo dục khai phóng cũng đòi hỏi việc trau dồi trách nhiệm cá nhân và xã hội, mà các khía cạnh của nó bao gồm kiến thức công dân, sự tham gia ở cấp địa phương và toàn cầu, kiến thức và năng lực liên văn hóa, lý luận và hành động đạo đức, và định hướng để học tập suốt đời. Thông qua việc nhấn mạnh tri thức tổng hợp cũng như các thành tựu nâng cao trong các lĩnh vực tổng quát và chuyên sâu, giáo dục khai phóng thúc đẩy học tập tích hợp, yêu cầu học sinh phát triển và thể hiện khả năng áp dụng kiến thức và kỹ năng vào các vấn đề phức tạp, trong các môi trường khác nhau. Giáo dục khai phóng ngày nay diễn ra thông qua một quá trình tương tác. ***Một người***

học khai phóng là một người tham gia chủ động và trở thành đối tác trong việc giáo dục của chính mình và trong việc giáo dục của người khác, tham gia vào các hình thức tìm hiểu nhằm rèn luyện trí tuệ thông qua việc tập trung vào các vấn đề trong thế giới thực, thu hút người học vào mối quan hệ với những người khác-mở rộng thêm nữa sự tương tác giữa sinh viên-giảng viên, các bối cảnh lớp học truyền thống, và hòa nhập các cộng đồng rộng lớn hơn. Những cuộc tương tác này trở nên phong phú vô cùng khi chúng được đặc trưng bởi sự đa dạng về nguồn gốc, bản sắc và quan điểm giữa các sinh viên, giảng viên và các đối tác cộng đồng; và khi họ tiến đến phát triển một quan điểm toàn cục có tinh thần công dân và sự tham gia của cộng đồng

SỰ XUẤT SẮC TOÀN DIỆN

Trong hầu hết các thế kỷ trước, sự xuất sắc trong giáo dục đại học được hiểu là kết quả của một quá trình truyền đạt kiến thức, kiểm tra và xếp loại – một quá trình được sử dụng để xác định sinh viên nào có thể nhập học và tiếp tục các khóa học cụ thể hoặc tiếp tục các trường cao học và chuyên nghiệp. Nếu may mắn tham gia vào quá trình này, sinh viên được coi là những người thụ động tiếp nhận sự hướng dẫn và phần lớn được yêu cầu là phải dựa vào nỗ lực của bản thân để vươn lên hoặc sẽ bị tụt lùi dựa trên “thành tích” cá nhân. Một sản phẩm của một xã hội phân tầng, “sự xuất sắc” về giáo dục hoạt động như một động cơ loại trừ, chuẩn bị một tầng lớp tinh hoa có trình độ đại học cho các cấp trên của một lực lượng lao động tương đối ổn định. Những người vươn lên hàng đầu được thuê vào các ngành nghề và tổ chức nơi họ có thể dành toàn bộ cuộc đời làm việc của mình, và nơi mà nguyên tắc chủ đạo tự-bơi-hoặc-chết-chìm được dùng để phân loại và sàng lọc, cho phép một số nhỏ được thăng tiến, còn phần lớn thì chẳng thể đi đến đâu.

Tuy nhiên, vào cuối thế kỷ trước, một cuộc chuyển hóa đang diễn: Các trường cao đẳng và đại học đã đặt trọng tâm vào học tập thay cho việc giảng dạy. Sự thay đổi này cùng với việc mở rộng khả năng tiếp cận với giáo dục đại học và đi kèm với sự thừa nhận ngày càng rộng rãi rằng **TRÁCH NHIỆM VỀ VIỆC HỌC CỦA SINH VIÊN KHÔNG PHẢI TRÁCH NHIỆM RIÊNG CỦA MỖI**

CÁ NHÂN SINH VIÊN MÀ CÒN LÀ TRÁCH NHIỆM CỦA TRƯỜNG HỌC, nơi chịu trách nhiệm về chất lượng từ những trải nghiệm mà giáo dục mang lại. Trước đây, kết quả học tập không tốt được vu cho việc chuẩn bị không đầy đủ, thiếu động lực, không có thái độ hoặc thiếu năng lực. Giờ đây thì ngược lại, người ta bắt đầu cho rằng kết quả học tập không đạt yêu cầu ít nhất là do thiết kế hoặc phân phối kém hoặc do các yếu tố thể chế khác. Và bởi vì giờ đây người ta hiểu rằng việc học tập không chỉ giới hạn trong lớp học, mà nó diễn ra cả trong và ngoài một loạt các trải nghiệm được thiết kế trong chương trình, liên chương trình, hoặc ngoài chương trình (đối với nhiều sinh viên, tại nhiều cơ sở giáo dục khác nhau), việc đánh giá học tập của sinh viên đang được điều chỉnh lại cho phù hợp.

Việc đặt trọng tâm vào việc học, cùng với sự đa dạng ngày càng tăng giữa các sinh viên, đã đặt ra hai câu hỏi chính yếu, mà việc hỏi và trả lời chúng sẽ dẫn tới giáo dục khai phóng. Câu hỏi đầu tiên có vẻ hiển nhiên: SINH VIÊN NÊN KỲ VỌNG VÀ ĐƯỢC KỲ VỌNG ĐIỀU GÌ ĐỂ HỌC Ở CAO ĐẲNG, ĐẠI HỌC VÀ TẠI SAO? Câu trả lời, như nó đã được thực hiện thông qua sự đồng thuận trong và giữa các cơ sở thuộc mọi loại hình và quy mô, cũng như trong sự đối thoại với các nhà tuyển dụng và cộng đồng địa phương, được thể hiện trong tập hợp những chuẩn học tập đầu ra (learning outcomes) được định nghĩa rõ ràng, thỏa mãn các nhu cầu đa dạng của các tổ chức cũng như các yêu cầu học thuật. Và, thành tích học tập sẽ chuẩn bị cho sinh viên đóng góp và phát triển trong các phương diện cá nhân, dân sự, và kinh tế trong cuộc sống của mỗi người; và từ đó, thúc đẩy lợi ích chung. Nói cách khác, câu trả lời cho *điều gì* và *tại sao* của việc học đại học nêu ra những lợi ích riêng cho từng cá nhân sinh viên cùng với trách nhiệm dân sự, các mục đích dân chủ và kinh tế của giáo dục đại học. Kỳ vọng là việc sử dụng kiến thức và kỹ năng thu được ở trường đại học sẽ được định hướng theo những thói quen của trái tim và khối óc được phát triển; mà ở đó, khi sinh viên tốt nghiệp tham gia vào mối quan hệ với những người khác thông qua cuộc sống cá nhân và nghề nghiệp của họ, thông qua việc tham gia vào đời sống công dân của nền dân chủ, cũng như thông qua sự tham gia của họ vào các cộng đồng lân cận và toàn cầu mà họ là một phần. Nói tóm lại, mục tiêu của việc học ở bậc đại học là tạo ra những sinh viên tốt nghiệp được giáo dục một cách khai phóng.

Trong chừng mực chúng được coi là cần thiết cho tất cả sinh viên và đòi hỏi sự phát triển đồng bộ trong toàn bộ chương trình giảng dạy và hơn thế nữa, mục tiêu học tập thiết yếu của một nền giáo dục khai phóng thách thức vị thế của các thiết kế chương trình và cơ cấu tổ chức đã lỗi thời. Và điều này lại dẫn đến câu hỏi thứ hai: **LÀM THẾ NÀO ĐỂ CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG VÀ CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÓ THỂ GIÚP TẤT CẢ SINH VIÊN ĐÁP ỨNG KỶ VỌNG HỌC TẬP BẬC ĐẠI HỌC?** Câu trả lời cho câu hỏi này đang xuất hiện từ một cách hiểu mới về sự xuất sắc như một quá trình toàn diện, thay vì một kết quả riêng rẽ. Thông qua tiến trình của xuất sắc toàn diện này, những người học khai phóng tích cực tương tác sâu với kiến thức – về cách kiến thức được tạo ra, thẩm vấn các phương thức khám phá khi đem ra áp dụng, cân nhắc bằng chứng. Sự thật là, chính việc nhấn mạnh vào khám phá và đổi mới sẽ đảm bảo những người học khai phóng sẽ tự mình can dự vào việc tạo ra và mở rộng tri thức.

Trong khi quy trình giảng dạy truyền thống cung cấp cho người học những thông tin hữu ích nhưng lại không giúp người học có được sự chuyển hóa, **QUÁ TRÌNH GIÁO DỤC XUẤT SẮC TOÀN DIỆN TRAO CHO NGƯỜI HỌC KHAI PHÓNG KHẢ NĂNG LĨNH HỘI KIẾN THỨC VÀ KỸ NĂNG ĐƯỢC MÔ TẢ TRONG BỘ MỤC TIÊU HỌC TẬP THIẾT YẾU, THỰC SỰ BIẾN CHỨNG THÀNH CỦA MÌNH.** Việc đánh giá học tập của học sinh được thiết kế có chủ đích để thúc đẩy việc chiếm lĩnh tri thức bằng cách tạo cơ hội hiệu chỉnh lại để hỗ trợ sinh viên thành công, giữ cho tất cả sinh viên đi đúng hướng, thay vì đánh đố sao cho chỉ một số ít sinh viên qua được. Sinh viên ngày nay đang được tạo cơ hội thường xuyên để thể hiện thành tích trong một loạt các lĩnh vực kiến thức và kỹ năng trong suốt quá trình trải nghiệm và các lộ trình phát triển, và kết quả đánh giá được sử dụng để tinh chỉnh trải nghiệm và các lộ trình theo những chu kỳ cải tiến liên tục.

Điều quan trọng là, sự xuất sắc toàn diện không phải là một quá trình cô lập người học hoặc thúc đẩy sự cạnh tranh lẫn nhau. Thay vào đó, nó là một quá trình hợp tác cao độ trong đó cá nhân **NGƯỜI HỌC TRỞ THÀNH ĐỐI TÁC CỦA NGƯỜI KHÁC, ĐỐI TÁC CỦA GIẢNG VIÊN, VÀ THÀNH VIÊN TRONG CỘNG ĐỒNG** khi họ tham gia vào hoặc rời khỏi các cộng đồng học tập được cấu trúc khác nhau tùy theo các lộ trình đang dẫn dắt họ đi qua một quá

trình giáo dục khai phóng được định hướng phải vượt lên nhu cầu việc làm ngay sau khi tốt nghiệp.

Sự đa dạng của sinh viên ngày nay bao gồm nhiều loại, từ tuổi tác, dân tộc, căn tính và biểu hiện giới tính, nguồn gốc quốc gia, khả năng thể chất và khuyết tật, chủng tộc, tôn giáo, khuynh hướng tình dục và nền tảng kinh tế xã hội. BỞI VÌ BẢN THÂN GIÁO DỤC ĐẠI HỌC LÀ NƠI THỂ HIỆN CÔNG BẰNG XÃ HỘI, SỰ XUẤT SẮC TOÀN DIỆN VỐN ĐÃ LÀ SỰ CẢNH BÁO VÀ PHẢN ỨNG ĐỐI VỚI BẤT CÔNG-CÁI ĐÃ TẠO NÊN SỰ PHÂN HOÁ ĐA DẠNG TRONG SINH VIÊN. Thật vậy, nó đang thúc đẩy một tư duy thể chế mới được đặc trưng bởi sự chú ý thận trọng không chỉ đến việc liệu học sinh có đang đạt được kết quả học tập thiết yếu của một nền giáo dục khai phóng hay không, mà còn cả những sinh viên nào được và không làm như vậy và những sinh viên nào được và không được hưởng lợi từ thực tiễn giáo dục hỗ trợ sự thành công của sinh viên. SỰ XUẤT SẮC TOÀN DIỆN TRỰC TIẾP ẢNH HƯỞNG ĐẾN BẤT BÌNH ĐẲNG GIÁO DỤC VÀ NHỮNG SỰ CỐ TRONG HỆ THỐNG GIÁO DỤC, ĐẶC BIỆT LÀ KẾT QUẢ TỪ CÁC ẢNH HƯỞNG BỞI LỊCH SỬ VÀ CHẾ ĐỘ PHÂN BIỆT CHỦNG TỘC. Sản phẩm của một học viện tập trung vào học tập, sự xuất sắc được coi là một quá trình, thay vì một kết quả, có tiềm năng hoạt động như một động cơ hòa nhập, giảm bớt sự phân tầng kinh tế xã hội bằng cách trao quyền cho một nhóm sinh viên ngày càng đa dạng để phù hợp với các kết quả thiết yếu của một học sinh mạnh mẽ, phù hợp, và giáo dục khai phóng hòa nhập.

Trong thực tế, một nền giáo dục đại học được đặt ra với các kết quả học tập thiết yếu của một nền giáo dục khai phóng và được thực hiện theo tiêu chuẩn xuất sắc toàn diện thực sự trông như thế nào? Nó xảy ra ở đâu và cho ai? Để khám phá những câu hỏi này, phần sau dựa trên và tổng hợp các xu hướng và đổi mới hiện đang nổi lên trên toàn cảnh giáo dục đại học nhằm đề xuất tầm nhìn đầy khát vọng về một nền giáo dục khai phóng có khả năng phục vụ tất cả sinh viên và đổi mới nền dân chủ của chúng ta.

HÌNH HÀI CỦA GIÁO DỤC KHAI PHÓNG

Giáo dục khai phóng diễn ra xuyên suốt ở bậc đại học tại mỹ – tại các cơ sở giáo dục công và tư, lớn và nhỏ; tại các trường cao đẳng cộng đồng, trường

biệt nghệ khai phóng, học viện kỹ thuật và trường đại học nghiên cứu; tại các trường đại học nữ sinh và nam sinh; tại các trường đại học dành cho người da đen (historically black colleges and universities); các cơ sở phục vụ người nói tiếng Tây Ban Nha (Hispanic-serving institutions); các trường đại học dân tộc thiểu số (tribal colleges) và các cơ sở liên kết tôn giáo. Thiết lập thể chế tốt nhất không được xác định bởi xếp hạng truyền thông, uy tín bắt nguồn từ tỷ lệ chấp nhận thấp hoặc bất kỳ tiêu chí phân loại nào, thay vào đó, nó phụ thuộc vào sự thay đổi của phù hợp với sinh viên. Ví dụ, một sinh viên cá biệt sẽ phát triển trong một môi trường biệt nghệ khai phóng nhỏ sẽ là thất sách nếu đăng ký vào một trường đại học nghiên cứu lớn cho dù trường được xếp hạng cao hay uy tín đến đâu.

Hơn nữa, **giáo dục khai phóng có thể dành cho bất kỳ người học nào** – bất kể người đó có phải là người đầu tiên trong gia đình đi học đại học hay không và cho dù người đó là học sinh trong độ tuổi đi học vừa hoàn thành trung học hay đã trở thành người lớn; không phân biệt danh tính hay có nền tảng kinh tế xã hội và tình trạng công dân của người đó; bất kể trình độ học vấn của người đó và liệu người đó có chuyển từ một cơ sở giáo dục khác hay không. Bởi vì một cơ sở giáo dục khai phóng cam kết mang lại sự xuất sắc toàn diện, tất cả sinh viên được chào đón vào một cơ sở giáo dục sẵn sàng tiếp nhận chúng. Thật vậy, sự xuất sắc toàn diện nhấn mạnh sự sẵn sàng của chính tổ chức để hỗ trợ sự thành công của tất cả người học so với “sự sẵn sàng đại học” của cá nhân người học.

Khi giáo dục khai phóng được thực hiện, không có nhóm hoặc cá nhân cụ thể nào bị loại trừ hoặc bị xa lánh và khái niệm hỗ trợ sự thành công của sinh viên đòi hỏi sự chú ý đến sự an toàn và hạnh phúc của sinh viên. **Một sự thật rằng sự hoà nhập và tiếp nhận của cộng đồng tạo ra cảm giác thoải mái đối với người học bởi chính ý tưởng của họ.** Nó cũng công nhận và thực thi sự phân biệt rõ ràng giữa phân biệt đối xử hoặc quấy rối, có thể đe dọa các thành viên của cộng đồng trong khuôn viên nhà trường với tổn hại về thể chất hoặc tinh thần và quyền tự do tìm hiểu và thể hiện cần thiết cho việc học tập tự do, điều này khiến sinh viên phải đối mặt với thách thức và sự khó khăn, điều đó có thể là kết quả của sự tương tác với các giá trị và niềm tin, ý tưởng và quan điểm khác với giá trị của họ. Tranh biện tích cực và đối thoại có chiều sâu trong khuôn khổ sẽ tạo ra một môi trường tôn

trọng lẫn nhau. Sự phản đối, biểu tình và các hình thức hoạt động khác của học sinh tránh được bạo lực và bản thân có thể nâng cao khả năng học tập.

Vì mỗi sinh viên là một bản thể riêng biệt hoặc là sự trưởng thành của riêng mình hoặc là sự khai phóng chính mình, sự giáo dục khai phóng của mỗi sinh viên là một sự khác nhau. Tương tự, do sự đa dạng về thể chế giúp phân biệt giáo dục đại học Hoa Kỳ, cấu trúc chương trình học và thiết kế tổng thể của các trải nghiệm giáo dục cho phép giáo dục khai phóng diễn ra có vẻ hơi khác nhau giữa các cơ sở lý luận và thực tế, ngay cả trong một bối cảnh khuôn viên trường duy nhất. ***Sự thống nhất về chuẩn đầu ra của giáo dục khai phóng không phải kết quả của quá trình đào tạo hàng loạt – một bộ chuẩn cho toàn bộ sinh viên, thay thế cho điều này, giáo dục khai phóng có những sự thử nghiệm, đổi mới trong thiết kế và triển khai.*** Tuy nhiên, để giáo dục khai phóng được triển khai triệt để, các kỳ vọng đối với việc học tập của sinh viên phải được xác định rõ ràng và chia sẻ bởi các nhân viên, giảng viên, ban quản trị và những người được ủy thác, đoàn kết họ vì mục đích chung và những kỳ vọng cũng phải được truyền đạt và chấp nhận một cách rõ ràng bởi, học sinh. Ngay từ đầu, ngay cả khi họ cân nhắc xem họ sẽ theo đuổi nghề nghiệp hay chuyên ngành nào, nếu chưa biết, sinh viên sẽ được biết về kết quả học tập thiết yếu của một nền giáo dục khai phóng và biết về các thành phần khác nhau của giáo dục đại học bao gồm cả chuyên ngành sẽ được sắp xếp cho những kết quả này và sẽ đóng góp vào việc họ đạt được chúng. Ví dụ, một sinh viên chọn học chuyên ngành STEM, có thể nhận thức rằng nền giáo dục khai phóng sẽ khiến họ trở thành một kỹ sư tốt hơn bằng cách đảm bảo rằng sự thông thạo kỹ thuật sẽ được bổ sung bởi sự chú ý thường xuyên đến các tác động đạo đức, môi trường và xã hội lựa chọn thiết kế kỹ thuật. Tương tự như vậy, một sinh viên chọn đăng ký vào một chương trình điều dưỡng chuyên nghiệp, có thể nhận thức rằng một nền giáo dục khai phóng sẽ làm cho họ trở thành một điều dưỡng tốt hơn vì các kỹ thuật lâm sàng sẽ được bổ sung bởi năng lực liên văn hóa dẫn đến kết quả tốt hơn cho bệnh nhân. Một sinh viên chọn học chuyên ngành biệt nghệ khai phóng – lịch sử, có thể nhận thức rằng giáo dục khai phóng sẽ khiến họ trở thành một nhà sử học tốt hơn vì kiến thức về lịch sử nhân loại sẽ được bổ sung bởi các kiến thức khoa học và công nghệ cung cấp thông

tin cho rèn luyện tư duy phản biện về những hiểu biết lịch sử trong bối cảnh đương đại được định hình bởi khám phá khoa học và đổi mới công nghệ.

Hơn thế nữa, ***tất cả sinh viên không chỉ kỳ vọng được chuẩn bị tốt cho nghề nghiệp cụ thể được đã được lựa chọn, mà còn có khả năng đáp ứng việc chuyển đổi nghề nghiệp và thậm chí là cả sự nghiệp – bao gồm những công việc và cả những nghề nghiệp chưa có trong hiện tại.*** Xa hơn nữa, sinh viên cũng hiểu rằng họ đang được chuẩn bị để có vị thế trên thế giới, rằng một nền giáo dục khai phóng sẽ trao quyền cho họ trở thành những công dân toàn cầu có thông tin và có trách nhiệm trong cộng đồng và trong một thế giới rộng lớn hơn đang thay đổi nhanh chóng về kinh tế, chính trị và văn hóa. Để giúp họ đáp ứng những kỳ vọng cao này, sinh viên thường xuyên có cơ hội tham gia vào các hoạt động giáo dục đa dạng được biết đến để nâng cao khả năng học tập và gắn kết cũng như thúc đẩy sự thành công của sinh viên. Những cái gọi là “thực hành có tác động cao” được chỉ định như vậy vì nghiên cứu giáo dục đã xác nhận hiệu quả của chúng đối với tất cả sinh viên, bao gồm và đặc biệt là những sinh viên thuộc các nhóm nhân khẩu học mà trước đây chưa được giáo dục đại học đánh giá cao, đó là một trong những thành quả của sự đổi mới đáng kể được thúc đẩy bởi mô hình theo dấu ở trên. Bao trùm sự xuất sắc toàn diện giống như một quá trình hình thành và được xây dựng dựa trên sự chuyển dịch sớm hơn từ truyền dạy kiến thức sang học tập đã có xu hướng tập trung vào sự đổi mới do giảng viên định hướng vào các hình thức học tập lấy vấn đề làm trung tâm và học tập dựa trên nhu cầu. Khi các phương pháp hay nhất xuất hiện, chúng được chia sẻ, thử nghiệm và điều chỉnh rộng rãi trong toàn bộ giáo dục đại học. Sự đổi mới đang diễn ra này đang định nghĩa lại *cách thức* của một nền giáo dục khai phóng. ***Sinh viên khai phóng khám phá chương trình chính thức và chương trình không chính thức trong lĩnh vực của họ với sự tích lũy, được sự hướng dẫn, cố vấn từ chuyên gia và nhân viên như là họ đưa đến các phương pháp học tập phù hợp, phù hợp với mỗi sinh viên với cách thức độc đáo của nó.*** Sự độc đáo đó trở thành bông hoa thực thụ trong một cuộc khám phá nhập vai, dựa trên tìm hiểu về một vấn đề quan trọng được xác định bởi cá nhân sinh viên. Thông thường, đây là những vấn đề chỉ có thể giải quyết được bằng các giải pháp tạm thời, phải được hợp tác giải quyết bằng cách đưa ra lý luận dựa trên bằng chứng và được

xem xét đánh giá. Họ đề cập đến những câu hỏi lâu năm về ý nghĩa của việc trở thành con người và bao gồm các vấn đề tức thì hơn về công bằng xã hội đang đòi hỏi giải pháp trong khuôn viên trường và trong cộng đồng, trên khắp đất nước và trên toàn thế giới.

Khi được tương tác trực tiếp, thực hành với một vấn đề trong suốt ít nhất một học kỳ – có thể trong một khoá luận tốt nghiệp hoặc trong các khóa học liên kết theo chủ đề, thông qua dịch vụ cộng đồng hoặc trở thành thực tập sinh, sinh viên tạo ra bài viết đáng kể và phản ánh thường xuyên về những gì họ đang học. Ở đây, giảng viên và những người cố vấn khác cũng cung cấp hỗ trợ và hướng dẫn nhưng sinh viên thực hiện chủ động và những hiểu biết của riêng họ được thể hiện trong các kết quả hữu hình của dự án. Được gọi là “nhận diện đặc trưng” để phản ánh mức độ cá nhân hóa cao và sự chủ động của cá nhân tham gia, một dự án như vậy mang dấu ấn đặc biệt của sự thú vị, tính trách nhiệm và tích lũy trong quá trình học tập của sinh viên. Trong khi được hướng dẫn theo một lộ trình học tập được thiết kế có mục đích với các phương pháp thực hành có tác động cao, sinh viên ghi lại sự tiến bộ của mình bằng cách thu thập vào một danh mục điện tử các hiện vật khác nhau thể hiện công việc tốt nhất của họ và được rút ra từ phạm vi bài tập đã hoàn thành trên cả chặng đường. ***Thời kỳ phát triển của cổng thông tin điện tử giúp sinh viên thực hiện trải nghiệm của mình hoặc cũng hấp dẫn, làm cho nó có thể thấy được và có thể dùng được cho người khác – giáo dục của mỗi người là tuyệt vời hơn nhiều việc cộng tổng các bộ phận riêng lẻ.*** Ngoài việc cho biết thời gian và nỗ lực của sinh viên đang được hướng đến như thế nào và ở đâu cũng như loại năng lực mà sinh viên đang cần phát triển, danh mục đó có thể tiết lộ mối bận tâm nổi cộm về một vấn đề hoặc tập hợp các vấn đề liên quan mà sinh viên đang sử dụng nhiều lĩnh vực và thấu kính kinh nghiệm để kiểm tra và điều đó có thể trở thành cơ sở cho một dự án làm việc có lưu dấu vế đặc trưng cá nhân, kết quả hữu hình của chúng tạo thành đỉnh cao trong danh mục đầu tư của mỗi người. Để đánh giá kết quả của một nền giáo dục phi tự do không nhằm mục đích giải phóng tâm trí mà để lấp đầy nó, truyền tải những gì đã biết thay vì cho phép khám phá, kiểm tra tiêu chuẩn là hoàn toàn đủ. Nếu sinh viên có thể trả lời chính xác các câu hỏi mà câu trả lời của họ đã được người khác biết và có thể giải quyết các vấn đề mà người khác đã giải quyết, thì việc

truyền tải đã thành công. Nhưng kiểm tra tiêu chuẩn hoàn toàn không đủ để đánh giá kết quả của một nền giáo dục khai phóng nhằm rèn luyện trí tuệ và điều chỉnh trái tim thông qua việc tập trung vào các câu hỏi mà câu trả lời đúng vẫn chưa được biết và các vấn đề phức tạp chưa được giải quyết. Nhiệm vụ này đòi hỏi các hình thức đánh giá liên quan mật thiết đến quá trình xuất sắc toàn diện, xuất hiện từ bên trong nó và đóng góp vào nó. ***Đối với đánh giá kết quả đầu ra của giáo dục khai phóng cần đánh giá chi tiết cách thức thực hiện của sinh viên trong môi trường thống nhất, toàn diện giữa kinh nghiệm có được và kiến thức học thuật cũng như đưa ra nhận định về quá trình hình thành nên một công dân toàn cầu và một người giải quyết vấn đề.*** Và bởi vì mối quan hệ mật thiết giữa các mục tiêu của giáo dục khai phóng và quá trình tạo nên sự xuất sắc toàn diện, các hình thức đánh giá phù hợp cho cả hai không chỉ cung cấp bằng chứng về kết quả học tập của học sinh mà còn mang lại bằng chứng có thể hành động về hiệu quả của các hoạt động dạy và học đã góp phần vào họ hoặc không.

Xa và xa hơn nữa, bằng chứng tốt nhất về việc sinh viên nào có được hoặc đang không đạt được thành quả là được tìm thấy trong công việc con đường tiếp cận đa dạng. Phù hợp với điều này, cách tiếp cận hứa hẹn nhất là đánh giá các mẫu bài tập xác thực của sinh viên bằng cách sử dụng các hướng dẫn cho điểm hoặc các phiếu đánh giá, đặc biệt quan trọng đối với các kết quả học tập thiết yếu của một nền giáo dục khai phóng. Đánh giá dựa trên phiếu tự đánh giá cung cấp một cửa sổ về sự phát triển và áp dụng các thành thạo cần thiết theo thời gian, cho thấy sự phát triển và trưởng thành của từng sinh viên cũng như cho phép so sánh giữa các học sinh trong khuôn viên trường và giữa các cơ sở, tổ chức và giữa các tiểu bang (Hồ sơ học tập). Đối với những sinh viên đã đạt được kết quả học tập thiết yếu của một nền giáo dục khai phóng, đã thực sự biến cả tri thức lẫn trí tuệ và kỹ năng thực hành thành của chính mình, ***giáo dục khai phóng không kết thúc ở việc tốt nghiệp đại học.*** Thay vào đó, giáo dục khai phóng thật sự bắt đầu sau khi bạn tốt nghiệp. Sinh viên tốt nghiệp được đào tạo tự do sẵn sàng nâng cao các kỹ năng và sự thành thạo của họ lên các cấp độ cao hơn thông qua ứng dụng thực tế trong những gì gần như chắc chắn sẽ là cuộc sống công việc rất đa dạng, để theo đuổi cam kết của họ đối với công bằng xã hội với tư cách là công dân toàn cầu trong cộng đồng, để tiếp tục

dự án trở nên hơn bao giờ hết hoàn toàn là con người thông qua sự tham gia liên tục với nghệ thuật và văn hóa, để được thoải mái trong một thế giới ngày càng được định hình bởi khám phá khoa học và đổi mới công nghệ nhanh chóng, để đóng vai trò của họ trong việc duy trì nền dân chủ. Nói cách khác, trong khi đạt được các kết quả học tập thiết yếu của một nền giáo dục khai phóng là mục tiêu chính của một nền giáo dục đại học có chất lượng cao nhất, thì mục tiêu tổng thể của một nền giáo dục khai phóng thực sự là giải phóng sinh viên, cuối cùng trao quyền cho sinh viên tốt nghiệp được đào tạo tự do theo đuổi một khóa học về học tập suốt đời vượt xa giới hạn của bất kỳ hành trình ngoại khóa nào.

THÁCH THỨC ĐẶT RA

Làm gì để thực hiện tầm nhìn này một cách mạnh mẽ, phù hợp và toàn diện giáo dục khai phóng?

Đầu tiên, giáo dục khai phóng đòi hỏi sự ủng hộ, một nỗ lực mạnh mẽ để thúc đẩy cộng đồng giáo dục bậc cao xung quanh tầm nhìn về giáo dục khai phóng và đưa nó vào đời sống với sự tự tin, chính trực và năng lượng có tính thuyết phục. Trong khi tầm nhìn dựa trên sự tổng hợp các xu hướng, đổi mới hiện đang xuất hiện khắp nơi trong bức tranh toàn cảnh giáo dục đại học, việc thiết kế lại toàn diện các chương trình giảng dạy và thực hành sư phạm cần thiết, thực tế vẫn là một công việc đang được tiến hành. Trong khi đó, phần lớn trái ngược với tầm nhìn này là các cuộc thảo luận về chính sách công hiện nay có xu hướng cô lập và đặc quyền cho lợi ích kinh tế ngắn hạn và ngày càng thúc đẩy các hình thức giáo dục sau trung học phi khai phóng – coi giáo dục đại học là tư nhân thay vì công ích; phá hoại các mục tiêu công dân, dân chủ và văn hóa rộng lớn hơn của nó; giảm mạnh kỳ vọng của sinh viên và các bên liên quan khác và cuối cùng, đe dọa tái tạo sự phân tầng kinh tế xã hội.

Thứ hai, giáo dục khai phóng sẽ yêu cầu cam kết đổi mới đối với xã hội dân sự và mục đích có tính dân chủ của giáo dục đại học. Cam kết này phải làm sinh động sứ mệnh giáo dục, được truyền tải trong toàn bộ nền văn hóa của nhà trường và được thực hiện thông qua mối quan hệ giữa các tổ chức và cộng đồng mà họ phục vụ. Là một tổ chức xã hội đặc biệt nổi bật, giáo dục đại học Hoa Kỳ trong lịch sử được kỳ vọng sẽ đóng một vai trò trong việc

truyền tải các chuẩn mực và giá trị dân chủ – một vai trò mà tầm quan trọng của nó tăng lên theo quy mô và sự đa dạng của dân số được phục vụ bởi giáo dục đại học. Tuy nhiên, bất chấp phong trào kéo dài hàng thập kỷ trong giáo dục đại học nhằm tạo ra các chương trình học tập phục vụ và gắn kết cùng sự tham gia sôi động của công dân, cùng với các cơ hội ngoại khóa và ngoại khóa khác, qua đó sinh viên có thể thực hành nghệ thuật dân chủ. Phân cực và rối loạn chức năng công dân đang ngày càng tồi tệ và cơ cấu xã hội của nền dân chủ đang suy yếu. Việc thực hiện tầm nhìn của giáo dục khai phóng được đề xuất ở trên sẽ đòi hỏi các trường cao đẳng và đại học phải ở trong và ngoài cộng đồng của họ, rằng các thành phần của học tập khai phóng được hình thành rộng rãi, và các trải nghiệm học tập gắn kết trong khuôn viên trường và trong cộng đồng, thúc đẩy công bằng xã hội và quyền công dân toàn cầu.

Thứ ba, điều cần thiết phải làm là đảm bảo sự công bằng, tập trung vào cái cách, đổi mới giáo dục, hành động vượt lên trên những mục tiêu về khả năng tiếp cận và đa dạng sự khác biệt để thiết kế và chia sẻ kinh nghiệm học tập, hỗ trợ sự thành công cho tất cả người học. Các trường sẽ cần tham gia vào các cuộc trò chuyện nói thật về sự tồn tại và tồn tại dai dẳng của bất bình đẳng và các mục tiêu công bằng sẽ cần được đưa vào các ưu tiên chiến lược của tất cả các cơ sở muốn cung cấp một nền giáo dục khai phóng. Dữ liệu liên quan đến sự thành công của sinh viên, tính thực hành giáo dục và cấu trúc chương trình hỗ trợ nó sẽ cần được theo dõi và phân tích để xác định các xu hướng và sự chênh lệch về kết quả giữa các nhóm nhân khẩu học. Xa hơn nữa, các thực hành phân biệt chủng tộc làm hạn chế sinh viên da màu phải được thừa nhận đầy đủ và đối mặt trực tiếp. Việc chuẩn bị để giải quyết nạn phân biệt chủng tộc mang tính cơ cấu và hệ thống phải được công nhận là mối quan tâm cốt lõi của một nền giáo dục khai phóng. Vào thời điểm khi sinh viên da màu chiếm một số lượng lớn và ngày càng tăng sinh viên chưa tốt nghiệp (hiện là 45,2%), thì cam kết về công bằng chủng tộc phải được đặt lên hàng đầu.

Thứ tư, điều cần thiết phải thực hiện các bước đi chủ động để đảm bảo rằng khuôn viên các trường đại học là địa điểm chào mừng tất cả các sinh viên. cảm nhận được sự an toàn và là nơi sinh viên có được cảm giác chào đón hay cảm thấy thuộc về.

Điều này sẽ đòi hỏi sự chú ý có chủ đích đến những xung đột có thể nảy sinh giữa cam kết hòa nhập, sự văn minh và cam kết tự do tìm hiểu và bày tỏ. Nó cũng sẽ đòi hỏi một tốc độ thay đổi thể chế đủ để đáp ứng nhu cầu của một quần thể sinh viên đang thay đổi. Có thể bao gồm những sinh viên không đảm bảo an toàn về thực phẩm hoặc nhà ở, hoặc những người đang làm việc, làm cha mẹ hoặc đang đối mặt với sức khỏe tâm thần hoặc các vấn đề tâm lý xã hội.

Thứ năm, nếu tầm nhìn cấp thiết về giáo dục khai phóng mô tả ở đây được thực hiện đầy đủ, nó sẽ cần thiết phải có sự hỗ trợ của các bên liên quan để có được khả năng tiếp cận phù hợp. Đối với nhiều sinh viên và gia đình, giáo dục đại học ngày càng xa tầm tay. Những gì một sinh viên phải trả cho một chương trình giáo dục đại học thường nhiều hơn mức mà họ có thể chi trả, mặt khác, còn thấp hơn mức kinh phí, những gì mà trường cao đẳng hoặc đại học phải trả. Tình huống không thể giải quyết này góp phần vào gánh nặng nợ của sinh viên ngày càng leo thang, đồng thời nó đe dọa sự ổn định tài chính và trong một số trường hợp, khả năng tồn tại liên tục của các trường cao đẳng và đại học cá nhân. Nó cũng tạo ra lỗ hổng cho các nhà cung cấp giáo dục, những người tìm cách thu hút sinh viên rời khỏi các cơ sở giáo dục khai phóng bằng cách đưa ra những hứa hẹn sai lầm về lợi tức đầu tư và nó làm suy yếu vị thế xã hội của giáo dục đại học, mà ngược lại, vấn đề trở nên nghiêm trọng hơn bằng cách làm xói mòn sự ủng hộ đầu tư công cho giáo dục đại học.

Tài liệu tham khảo

Libero dịch từ: [What Liberal Education Looks Like: What It Is, Who It's For, and Where It Happens](#), AAC&U.

VIỆN PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC KHAI PHÓNG LIBERO

- Website: <https://libero.school>
- Điện thoại: (084) 98 997 56 93
- Email: contact@libero.school